

CHRUDIMSKO – UTVÁŘENÍ VENKOVSKÝCH SÍDEL

Recenze

Důležitým počinem v rámci regionální literatury, zabývající se hodnocením vlivů člověka na utváření sídelní krajiny Chrudimska, bylo vydání vůbec první takto komplexně pojaté publikace s názvem „Chrudimsko – utváření venkovských sídel.“

Ačkoliv těžiště práce spočívá v popisu změn struktury sídel a jednotlivých typů staveb a objektů, na konci každé z kapitol, které jsou věnovány jednotlivým stoletím, je podkapitola nazvaná „Další vlivy na krajinu“. Zde si autor všímá vlivů základních lidských aktivit na krajinu (např. výstavba cest a silnic, těžba dřeva, výstavba,

rybníkářství, vojenské stavitelství apod.). Kniha se tak stává cenným zdrojem informací o historickém vývoji krajiny.

Autory úvodů k jednotlivým kapitolám jsou Marek Chalupník (do 15. století), Ivo Šulc (16. a 17. století), Pavel Šrámek (18. století) a Radka Šulcová (19. století). Autorem textů kapitol je Luděk Štěpán, pracovník památkové péče, okresní konzervátor památkové péče a mimo jiné též zakladatel Souboru lidových staveb Vysočina.

Publikace se zabývá okresem Chrudim v hranicích k 1. lednu 2001 s tím, že tam, kde si to vyžadovaly historické souvislos-

ti, dochází někdy při popisu konkrétních jevů k mírnému přesahu za hranice okresu. V práci jsou zpracována pouze venkovská sídla, nikoliv města, včetně centra regionu, Chrudimi.

Pozornost autorů byla zaměřena na období od vrcholného středověku do konce 19. století. Většina kapitol se dále dělí na oddíly s názvem Struktura sídel, Dům a usedlost, Panská sídla, Panské zemědělské stavby, Církevní stavby, Vybavení sídel, Výrobní stavby a právě již zmíněné Další vlivy na krajinu.

Velkým přínosem publikace je rovněž zveřejnění obsáhlého a podrobného se-

znamu regionální literatury. Vyhledávání místopisných informací značně usnadní místní rejstřík na konci práce s čísly stránek, na nichž se název sídla vyskytuje, stejně jako v závorce za názvem sídla uvedený letopočet nebo období první písemné zmínky.

K publikaci lze připojit snad jen jednu kritickou poznámku: kniha nebyla zařa-

zena do volné distribuce a není nabízena k prodeji. Jedná se o interní publikaci Státního okresního archivu s omezeným nákladem, čímž je přístupnost této zajímavé knihy značně omezena. Nicméně nadějně zní poslední vyjádření ředitele Státního okresního archivu, pana Mgr. Ivo Šulce o tom, že by pravděpodobně mělo dojít ke zhotovení dotisku, který již

bude přístupný veřejnosti. I na tomto místě však bylo zdůrazněno slovo „pravděpodobně“.

Ing. Jan Skaloš

[Štěpán, Luděk et al. (2001): Chrudimsko – utváření venkovských sídel. – Okresní úřad Chrudim, Státní okresní archiv v Chrudimi, Chrudim, 136 s., barevné fotografie, mapky, plány, schémata]